

Txokolatea lodi

TXILLARDEGI

GAUZAK garbi, eta ... Nik, ergel honek, zalantzak nituen atzo arte. Orain, berriz, eta gure lehenengo agintari txit gorenari esker, dena garbi.

«Hemen dagoen bortizkeria bakarra, ET Arena da». Betidanik izan dut nik halako mesfidantza botarekiko... eta halako onginiari erikorra espartinarekiko. «Más vale la dictadura de la bota, que la dictadura de la alpagata» esan ohi dute fatxek ahobatez. Eta ni, neure kabuz, espartinarena ulertzeko prestatgo bestea baino.

Baina atzokoaren ondoren, kitto zalantzak. Bilboko kalera irten: eta, gordeka, gazte pare bat topatzen badut, XIXpa eskuetan dardar, bata Errigoitiko eta bestea Orozkokoa, euskal burujabetzaren aldeko ekintzaren bat egitekotan; eta, gainera, uniformerik gabe baldin badaoz, garbi dago: «terroristak» ditut begi aurrean. «Un par de iluminados violentos». Bilboko kale bererara irten, aldez, eta harro-harro beste bi gizaseme topatzen badituz, bata Valdeironco-koa eta bestea Cepedilla de Corneja-koa, nor bere cetime dizirantea eskuetan; eta, garrantzitsuen, uniforme homologatu bana jazten badute, garbi dago: bi «demokrata» ditut begien aurrean. «Un par de celadores pacíficos del orden constitucional vigente». Jakina: «ordenu» honen barruan Hego-Euskal Herria bi partetan banatuta dago, euskara hiltzera kondenaturik, eta heterodeterminazioaren bidez konpondu da gure nazio-arazoa. Baina honek ez du inportik. Zaharra naizelako, segurki, «violencia institucional» eta gainerakoak dotasik burura trumilka... Baina «eso ya no se lleva», ezaten didate gaurko progreek. Eta isildu egingo naiz.

EL MUNDO

Duintasunarekin hiltzeko eskubidea

Ez da Medikuntzaren egitekoa gaixoak hil arte hilabetean konkizientzian edukitzea, gorpu bihurtzea bizirik geratzen zaien denboran eta gaixotasun sendaezinez dituzten pertsonen sufrimendua luzatzea. Noski, oraingo erregulazio penalean oso kontutan hartu beharrekoa da gaixoa- ren adostasuna, eta bere nahia errespetatu egin behar da beti, alegia, medikuek bere biziraupenerako ahalegin guztiak egitea edo bakean hiltzen uztea.

EDITORIALA

EL CORREO ESPAÑOL

Lehendakariaren pasibotasuna

Paktua sinatu zuten indar politikoen artean egun nagusi den nahasketa ikusita, honako gai garrantzitsu eta oinarritzekoan, alegia, horren interpretazio egokia, lortu nahi dituen helburuak eta horretarako baliabideak, zalantzarik gabe baieztu liteke lehendakaria dela kaos horren lehen arduraduna eta azken hilabeteotan ez duela ia ezer egin hori gainditzeko. (...)

HEMEROTEKA

Batek benetan uste du deialdiaren atzerapena elkarren artean oso berdina diren bi arrazoi hauen ondorio dela: alde batetik, Ardanza beldur da EAK eta arrazoi guztiarekin autobidearen auzian kontuak hartu diezaizkiokeelako eta, bestetik, agian inork ez dakielako —Ardanza buru dela— zer egin behar den emendik aurrera paktuarekin.

CAYETANO GONZALEZ

ARGIA

Europako estatu gabeko nazioen subirotasuna

Gaur egun, 166 dira ONUren partaide diren nazio Estatuak. Denera, ordea, badira munduan 1.800 bat etnia ezberdinak nazioak. Hauetarik, 1.600 bat dira nolabaiteko borrokan jardun dutenak euren naziotasuna eta herri eskubideak errekonozituak izan daitez. Mugimendu guzti hauek, gainera, badute zerbait amankomuna bere eskaeretan: autodeterminazioa eta burujabetza, eskaera demokratikoak, hain zuzen. (...)

Izan ere, gaurko erakundeetan burujabe izatea Estatuak dagokie, hau da, indarra dutenei —Estatua indarrean tinkatzen bait da—. MIKEL URCOLA

SERGUEI/LE MONDE

Muqdisho: gosea eta odolaren hiriburua

Atzo Liberia, gaur Somalia eta bihar agian Zaire handia: ustez «suzidio nazionalera» kondenatuta dagoen Afrika honetan, ba al dago gerra hotza ez den beste biderik? Baldin

balego, aluzinantea izango litzateke. Muqdishonen, Antzoki Nazionaletik hurbil, alde guztiakotako gizon armatuek bizitzeko eguneroko beharrezkoak duten droga dosia aurkitu dute eta horrela indarkeriarekin jarraituko dute. Hor dago Khatta bertako droga aluzinagarria, baita kokaina, «crack» delakoa eta heroina ere. Horiek eguneroko eskuratzen dituzte, Muqdishoko gerra buruzagiek ez bait dute orain arte hutsik egin antolaketan. STEPHEN SMITH

Kazeta eta kazetari

PIARRES XARRITON

EGUNKARI hau sortu zelarik, orai duela laster urtea, norbaitek erran omen zuen, «bigarren egunkaria» izanen zela betiere gure kazeta euskara.

Orduan aurreritzi gaiztoztat hartu nuen solasa. Ez nuen sinetsi. Objektiboa eta zabala izanen zela, ez alderdikaria, kazeta berria, hitzeman baituzten egunkari berriaren sortzailek.

Urtearen buruan, erran nezake, EGUNKARIA bere inguruko egunkari asko baino idekiago agertu dela: ez beste zenbait bezain hertsia eta hetsia. Ez baitu horrek erran nahi ez dudala amorrutik senditu zenbait bat edo besteren gatik. Hala nola, urriaren 29ko zenbakiak ez digu hitzik atera. Donostian bildu ginen 7-8.000 EAKo kideez, bainan egun berean, Makean, elgarretaratu ziren EMAko adiskideentzat bada nasai leku. EARI uzten zaion tokia «Autobidearen A-2, zorioneko trazaletaz» ariko da.

Lehentxeago, urriaren 25eko zenbakiak luzaz aipatzen zigan. Baietan *Euskariak* antolatua zuen bilkura xumea, bainan ixiltzen zuten hor erran zen gauzarik arraroena eta interesgarriena: Ukraniarek eta Lituaniarek Baietan ez omen baituzten bakarrik erran, «Herri tipien ordua badatorrela», bainan adierazi zuten ere, argi eta garbi: 1. Borroka hartuaz baztertzeko hitzartuak zirela; 2. Sozialismoak erraztasunak emaiten zizkiola estadoari herria zapaltzeko ikasia zutela; 3. Euskal Herriko alderdi abertzalek zere ilusio ikaragarriak bazten zituzten oraino herritarren artean ikusi-ta hartuak zeudela.

Berri hauen jakiteko ordea, nik hasteko, irakurri behar izan dut, A.M.B., «Sud-Ouest» erdal egunkariko berriketaria. Horra zergatik oraino naizen amorratu. Ez baitzakert onets, «bigarren mailako berriketari» izatea EGUNKARIA.

ZUZENDARIARI

GILE-ri gutun irekia

Harriturik irakurri genuen Adarrak eginiko zenbait kritika Egin eta EGUNKARIA bidali zenuten zuten eskutitzean. Eskutitzaren sakonera sartu nahirik, publikoki argitu beharreko deritzogun zenbait puntu ikusten dugu. Aurtengo Ihardunaldietan euskarak nahiko prezentiari ez duela izan omentzen dugu; hala ere, present izan dela adierazi beharra dago: programaturiko bost ikastaroetarik bat Haur-Hezkuntzako euskararen irakaskuntzari buruzkoa izan zen, eta noski, euskaraz emana izan zen, beste bat, praktikoa, hizkuntza bitan, partaideak hizkuntza gaitasunaren araberako batzordetan banaturik.

Mingarriena Adarraren aurka darabilzuen erasoa da honelaxe uler daiteke ezta? euskararen alde irakaskuntza sekula ezet ere egin ez bailuen, eta eginiko apurra zuei esker baizik ez babilizan. Bietarik bat: edo oromenak huts egiten diuzte eta lardaskatu edo oraindik ulertzen ez dugun halako inntentione ez-kutua dukezue.

Adarrak, 1977tik Euskal Herriko Ihardunaldi Pedagogikoak antolatu ditu, beraien

tan eskola-mailako problema-mulgo linguistiko orok leku gailendua izanik. Gure eskaintzaz, 1985etik, elkarrekin antolatu ditugu Euskal Herriko Ihardunaldi Pedagogikoak. Ahaleginak batzean, zeren antolatu behar ziren ekintzen eremua zabala baitzen, zereginak banatzen genituen gure artean, ez, aldez, xedeak eta interesak, bionak berdina baitziren. Zuen aurretik GILEn ihardun zutenek arazo linguistikoak buruzko ikastaroen antolamendua, eremua hobeto zezagutenez gero, beren gain hartzea hobetsi zuten. GILEn sartu zintenean, funtzio-banaketa berarekin irau genuen, lan oro gure eskuetan utzi zenuten arte. Gogora ezazue, arren, azken urteotan geuk prestatuikoari zuen onespina ematera mugatu zenutela zeuen iharduera. Jakina, euskarari buruzko ekintzak eta halaxe jarraitu dugu 1989tik aurrera, Ihardunaldi Pedagogikoak antolatzeari utzi zenioten urteak, alegia.

Eskutitzean, Adarrarekin lan egiteari buruzko linguistikoan bakarrik lan egiteak ezkerkizuen ahaletinagatik utzi zeniola diotuzue. Inoz ere ez zeniguten horrelakorik esan. Oroiti ezazue urte hartan *Bateginik* zeriztan ekitaldia egin zela eta Adarrak kalera atera

ez zuen jarrera kritikoa hartu zuela: ekitaldiari, zeren euskara bultzatu nahi baitzuen, errespetoz behatu genion, bainan nahasbidea eragiten zuten beste helburu batzuren nahastan zela kausa, ez genuen bultzatzea onuragarria ikusi. Jarrera honek ilundu zituen gure harremanak. Izan ere, Ihardunaldiak antolatzeke garaia heldu zenean, lanean elkarrekin jarraitzeke deidiar egin genituzen, bai eta zuen erantzunen zain luzaro izan ere, bainan, azkenez, zuen ezetza hel erazi zenigutenean, ez zenuen arrazoiak agertu nahi izan.

Nahi genuke gutun hau idatzi beharrik ez balego. Elkar hurbiltzen gintuzten puntu asko zegoela uste genuen, halako moldez non, nor bere ezaugarriekin, edozein unetan berriro ere elkar-lanean iharduteko zioak kausitza itxaroten baikenuen. Zuen eskutitza dela eta, du zuen inntentionea ez dela hiri susmatzen dugu. Eskubide osoa duzue. Baina, elkarrekin eginiko lana alde batera utzirik, Euskal Eskola Publikoaren amets egiten genuen irakasleen artean ereniko adiskidetasuna ez likisteko erregutuzen dituzte.

ADARRA

Bilbo

PERTSONAIA

'Basarri'

Errezilen jaiota Zarautzen hazia hogeigarren mendeko ale berezia euskara da beraren bizio guzua hitz, bertso ta idatziz duen trebezia sari on bat zedukan ongi merezia.

IMANOL LAZKANO

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:

MARTIN UGALDE

Zuzendaria:

PELLO ZUBIRIA

Kontseilu Editorialeko Lehendakaria:

JOAN MARI TORREALDAI

Zuzendariordeak:

NEREA AZURJAMENDI

LUZIAN ETXEZAJARRETA

ISARI URUA

Kontseilari Ordezkarria:

JOXE MIEL ZUMALABE

Gerentea:

INMA GOMILA

Publikitateak:

KORNELIO ROTETA

Batzorde Parekidea: 72564 E Lege Gordailua: SS 800/90

HELBIDEAK

Egoitza soziala, Puzilitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1, / 20.010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Eredakizko eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabiloak / 20.160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Arabak: San Antonio, 20-1, ezker, / 01005 Gastetz / ☎ 23 38 72 / Faxa, 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13 esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78 / 79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1 eskua, / 48002 Bilbo / ☎ 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapurd / Nafarroa Behera / Zuberoa: 2, Galupieria kate, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11